

TEKI ŹRÓDŁOWE

Obraz stanu wojennego
w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Teki źródłowe

Muzeum Historyczne w Lubinie





Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Prezentujemy Państwu teleksy, jakie wysyłano z Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (KW PZPR) do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (KC PZPR). Opieramy się na zachowanych materiałach zdeponowanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Oddział Legnica (AP Legnica). Numeracja wskazuje, iż nie wszystkie teleksy się zachowały. Podczas prac edytorskich ujednoliliśmy pisownię, w tym znaki interpunkcyjne. Aparat naukowy służy do dalszych prac poznawczych związanych z życiem codziennym w Zagłębiu Miedziowym, a także ma za zadanie ułatwić odbiór dokumentu.





1983, styczeń 6
Teleks nr 10

AP Legnica, KW PZPR, sygn. 756
maszynopis

INFORMACJA o realizacji wybranych tematów zawartych w „Harmonogramie realizacji zadań” po IX Plenum KC PZPR.

I. Dla upowszechniania programu IX Zjazdu PZPR i Uchwał KC Wojewódzka instancja podejmowała szereg działań. M.in. w lipcu i sierpniu, podczas ubiegłorocznej akcji letniej członkowie władz partyjnych prowadzili dyskusje z młodzieżą przebywającą na obozach i wczasach, spotykali się również w środowiskach młodych robotników, rolników i z uczniami szkół ponadpodstawowych.

Ponadto reprezentacje organizacji młodzieżowych uczestniczyły w spotkaniach z Sekretarzem KC tow. Marianem Orzechowskim, wicepremierem Zbigniewem Madejem oraz członkami centralnych władz partyjnych z naszego terenu.

W organizacjach partyjnych i młodzieżowych trwały rozważania początkowo nad тезami do IX Plenum KC, a następnie nad formami realizacji jego postanowień.

Dużą rolę w zakresie upowszechniania treści Plenum KC odegrała dyskusja tocząca się w organizacjach partyjnych, w okresie poprzedzającym plenarne posiedzenie Komitetu Wojewódzkiego nt. „Ocena realizacji Uchwały IX Plenum KC oraz zadania wojewódzkiej organizacji partyjnej w pracy z młodzieżą”, które odbyło się 15.11.1982 r.

Problematyka dot. młodzieży omawiana była na posiedzeniach 38 egzekutyw komitetów partyjnych oraz stanowiła temat plenarnych posiedzeń 17 instancji stopnia podstawowego.

Zagadnienia związane z pracą organizacji młodzieżowych dwukrotnie rozważane były przez Egzekutywę KW, natomiast zamierzenia programowe ZSMP, ZHP i ZMW w świetle realizacji Uchwały IX Plenum KC stanowiły przewodnią myśl spotkania członków Egzekutywy KW z prezydiami socjalistycznych związków młodzieży działających na terenie naszego województwa.

Ponadto aktualna sytuacja w środowisku młodzieży robotniczej, wiejskiej i szkolnej, a także w zakresie ideowego wychowania młodego pokolenia, adaptacji społeczno-zawodowej, budownictwa mieszkaniowego i spraw socjalnych, rozwoju kultury, sportu i turystyki były przedmiotem badań prowadzonych przez zespoły członków KW, a materiały zebrane przez towarzyszy stanowiły bazę do wypracowania kierunków pracy partyjnej.

Instancje: wojewódzka i stopnia podstawowego nie podejmowały specjalnych przedsięwzięć w kwestii prezentowania faktów, że IX Plenum KC jest konsekwencją w realizacji linii programowej i politycznej IX Zjazdu, gdyż stanowisko takie eksponowane jest po każdym wydarzeniu politycznym podejmowanym przez naszą partię.



II. Z naszego rozeznania wynika, że zakładowe programy pracy ideowo-wychowawczej funkcjonują z różnymi efektami w dużych zakładach pracy. Właściwa realizacja zadań z nich wynikających występuje w tych środowiskach, gdzie prężnie pracuje organizacja partyjna, ZSMP oraz ogniwo PRON. W mniejszych przedsiębiorstwach programy pracy ideowo-wychowawczej sprowadzają się do organizowania szkoleń ideologicznych, pracy wyjaśniającej i propagandowej, prowadzonej szczególnie wśród aktywu partyjnego. Sytuacja w tym zakresie ulegnie poprawie z chwilą utworzenia w zakładach ośrodków pracy ideowo-wychowawczej. Obecnie w kluczowych zakładach województwa (np. ZG „Rudna”. ZG „Polkowice”, ZG „Lubin”) trwają prace nad reaktywowaniem zakładowych OPIW-ów i poszukuje się nowych form ideologicznego oddziaływania na załogę.

Niemniej jednak uznać trzeba, że opracowywanie i wdrażanie tych programów przebiega w naszym województwie opieszale i uzależnione jest w dużym stopniu od organizacji partyjnych i dyrekcji zakładu.

III. Odpowiedzią na rządowy „Program poprawy warunków startu życiowego i zawodowego młodzieży” jest na naszym terenie „Harmonogram realizacji wojewódzkiego programu...” sporządzony przez Wojewodę Legnickiego i zaakceptowany przez Plenum KW. Zawiera on zadania dla wszystkich ogniw frontu wychowawczego, administracji państwowej i gospodarczej w sferze startu obywatelskiego, w zakresie poprawy sytuacji mieszkaniowej, ochrony i rozwoju młodej rodziny, w dziedzinie rozwoju i doskonalenia procesu kształcenia i zatrudnienia młodych, w zakresie rozwoju sportu i turystyki, wypoczynku i kultury. Zadania umieszczone w „Harmonogramie...” wynikają z wcześniej prowadzonych badań, danych statystycznych zawartych w „Raporcie o warunkach życia młodzieży w województwie legnickim w latach 1978–1982” oraz z aktualnych potrzeb młodzieży zgłaszanych w toku przygotowania plenum KW przez poszczególne organizacje młodzieżowe.

Kontrolą realizacji „Harmonogramu...” zajmuje się Komisja Młodzieżowa KW, a także Komitet ds. Młodzieży przy Wojewodzie Legnickim. (Jednocześnie informujemy, że prace Komisja Młodzieżowa KW, która została wybrana na plenum w listopadzie, rozpoczyna swą działalność 14 stycznia br. Dobiegają też końca prace nad powołaniem Komitetu ds. Młodzieży przy Wojewodzie).

Zgodnie z ustaleniami podjętymi na plenarnym posiedzeniu KW, wszystkie instancje stopnia podstawowego inspirują władze administracyjne na swoim terenie do opracowania analogicznych „Harmonogramów...”, dostosowując je do lokalnych potrzeb i warunków.





Wydział Polityczno-Organizacyjny dokonał w grudniu oceny stopnia realizacji Uchwały KW z dnia 15.11.82 r. (do wiadomości członkom KW) stwierdzając, iż dotychczasowa jej realizacja – zarówno w sferze podejmowania działań wynikających z „Harmonogramu...” jak i Uchwały – przebiega w sposób prawidłowy.

IV. 2 czerwca 1982 r. Komitet Wojewódzki odbył plenarne posiedzenie w sprawach budownictwa mieszkaniowego, [dlatego] dlatego pełną realizację wszystkich zadań ujętych w „Harmonogramie programu poprawy...” a dotyczących młodzieży warunkuje systematyczna realizacja podjętej na plenum Uchwały. Plenum dot. spraw młodzieży, poszerzając zadania wynikające z Uchwały nt. budownictwa mieszkaniowego, zaleciło m.in. opracowanie programu budownictwa mieszkaniowego wielo i jednorodzinnego prowadzonego przez zespoły młodzieżowe na lata 1986–1990, wytypowanie plomb do zabudowy mieszkalnej prowadzonej przez zespoły młodzieżowe, do zorganizowania punktu informacji o zasadach i warunkach zakładania małych spółdzielni, przekazania terenów budowlanych i ich uzbrojenia pod potrzeby młodzieżowych spółdzielni itp.

W [grudniu] 1982 r. w województwie zrealizowano plan budownictwa mieszkaniowego w 87,8%, co daje 2357 mieszkań (Legnica – 100,3%, Lubin – 82,4%, Głogów – 84,3%, Jawor – 41,9%, Złotoryja – 113,3%, Prochowice – 50%, Polkowice – 97,5%). W ramach budownictwa zakładowego wykonano 102% planu, a budownictwo spółdzielcze zrealizowało plan 87%.

W woj. legnickim funkcjonuje obecnie 17 spółdzielni młodzieżowych i zrzeszeń. Wojewoda Legnicki zgodnie z podjętymi na plenum ustaleniami utworzył w Lubinie punkt sprzedaży materiałów budowlanych dla potrzeb członków młodzieżowych spółdzielni. Dwa podobne punkty zostaną uruchomione w I kwartale br. w Legnicy i Głogowie.

V. Zagadnienie podnoszenia autorytetu organizacji młodzieżowych jest ciągle w centrum zainteresowania instancji partyjnych stopnia wojewódzkiego i podstawowych.

Problem ten kilkakrotnie stawał na naradach sekretarzy, instancji, POP oraz aktywu ideologicznego. Rola ZHP w środowisku uczniowskim omawiana była na naradach dyrektorów szkół i placówek oświatowo-wychowawczych. W ostatnim okresie podjęto także prace nad wypracowaniem zasad współdziałania szkoły z organizacjami młodzieżowymi.

Zgodnie z postanowieniami plenarnego posiedzenia KW PZPR zalecono prezydentom i naczelnikom stosowanie zasady konsultacji i opiniowania przez ZSMP, ZMN, ZHP wszystkich zagadnień dotyczących młodego pokolenia, a podejmowanych przez administracje państwowe i gospodarze, natomiast dyrektorom zakładów pracy, prezesom



spółdzielni mieszkaniowych do uzupełnienia składów komisji rozdziału mieszkań – o przedstawicieli organizacji młodzieżowych.

Plenum KW PZPR włączyło do swego składu 3 towarzyszy wywodzących się z organizacji młodzieżowych i pozytywnie zaakceptowało wniosek dot. poszerzenia komisji młodzieżowej KW o przewodniczących ZW ZSMP, ZMW, KCh ZHP oraz WK OHP. Przykładem działań na rzecz podnoszenia autorytetu organizacji młodzieżowych w środowisku może być również fakt uczestnictwa przedstawicieli związków młodzieży w pracach zespołów roboczych przygotowujących materiały na plenum KW w sprawach młodzieży, a także ich działalność w radzie redakcyjnej lokalnego organu PZPR – tygodnika „Konkrety”. Przewodniczący ZW ZSMP został włączony do prac wojewódzkiego sztabu ds. związków zawodowych.

VI. Problem pracy z młodzieżą niezorganizowaną nie stanowi dla młodych członków partii działających w ruchu młodzieżowym odrębnej sfery działania.

W zakładach pracy, na wsi i w szkole młodzież jest traktowana całościowo, a organizacje młodzieżowe występują w roli reprezentantów swoich środowisk. Dlatego też ogniwo partii współpracuje szczególnie ze związkami młodzieży i poprzez członków partii w nich działających oddziałują na młodych w miejscu pracy, nauki i zamieszkania.

Mając to na uwadze, zobowiązano partyjnych członków ZSMP, ZHP i ZMW do podejmowania wszelkich działań, szczególnie w zakresie pracy ideowo-wychowawczej, organizacji wypoczynku, popularyzacji tradycji zawodowych, tworzenia warunków awansu poziomego dla młodych pracowników i powierzania im kierowniczych funkcji, wdrażania programów adaptacji społeczno-zawodowej w każdym zakładzie pracy itd.

Plenum KW zaakceptowało zadania wynikające z „Harmonogramu...” Wojewody dotyczące poprawy sytuacji młodych małżeństw. M.in. zorganizowanie w ZOZ Głogów, Lubin i Legnica poradni rodzinnych, utworzenie we wszystkich miastach i gminach stoisk ze sprzedażą artykułów dla dzieci oraz stoisk ze sprzedażą odżywek bezglutenowych, zorganizowanie biura zamiany mieszkań, umożliwienie dokonania zakupu niezagospodarowanych wiejskich budynków przez młodzież rolniczą i nierolniczą.

Realizacja tych przedsięwzięć inspirowanych przez ogniwa partii, wpłynie na poprawę warunków startu życiowego i zawodowego młodzieży w naszym województwie.

VII. Obserwując zaangażowanie młodzieży w procesie tworzenia nowych związków zawodowych stwierdzić należy, że w początkowej fazie ich powstawania występowało



więcej inicjatywy i operatywności ze strony młodych robotników. Szczególnie członków ZSMP i byłych działaczy organizacji młodzieżowych. Obecnie (za wyjątkiem tych młodych ludzi, którzy są bezpośrednio zainteresowani tworzeniem nowych struktur), zauważa się spadek zaangażowania, występują postawy obojętności i wyczekiwania, nie notuje się spontaniczności w popieraniu nowych związków. Dotyczy to przeważnie średnich i małych przedsiębiorstw. W kluczowych zakładach KGHM sytuacja przedstawia się lepiej i w dużej mierze zależy od pracy inspiracyjnej ze strony organizacji partyjnej i młodzieżowej.

Tematowi udziału młodzieży w procesie kształtowania się oblicza nowych związków poświęcona była narada przewodniczących i aktywów ZSMP, jednak efekty ustaleń podjętych na naradzie są na razie [niewidoczne] mało widoczne.

Zastrzeżenia budzi też mała aktywność młodych robotników na rzecz reaktywowania i funkcjonowania samorządów pracowniczych. W składzie osobowym samorządów [w województwie reaktywowano 27 samorządów] młodzież stanowi ok. 20%.

Sekretarz KW PZPR
Zbigniew Korpaczewski



Muzeum Historyczne w Lubinie

Seria wydawnicza:
Teki Źródłowe Muzeum Historycznego w Lubinie

Tom IV
Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Wstęp, wybór i opracowanie
Marek Zawadka

Opracowanie graficzne
Jacek Świerad

Skład i łamanie
Ewa Danilewicz

Publikacja w ramach projektu: *40. rocznica stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym 1981–1983*, pod redakcją Marka Zawadki

© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie
Lubin 2021–2023